

# Womhaj Bóh!



Czytło 19.  
13. meje

Četnik 4.  
1894.

## Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a su tam dostacž sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

### Šwjatki.

**Jan. 14, 16.** Šwjatki su narodny džen kšeseczijan-  
skeje zyrkwe. Zane šwjeczenje narodninow njeje bjes  
kwětkow a šwjedžensteje drašty. Tajku narodninstu pychu je  
Bóh luby Knjes šam šwjatkownemu narodnemu džěšču  
pšchipokožik. Kóžde šwjatki pychi so semja w šwojej naj-  
rjenškej draščje; nalěčo potaže šwoju zylu krašnosć.  
W holach nještonaja wjazn prošne šchtomowe wjerščki pod  
šymškimi wichorami, ale mile nalětne wětry hrajtaja se  
selenymi liščemi, a ptacžki a brucžki špěwaja a bórča  
w nich. Šadowe šchtomny šwěcža daloko se šwojej  
šněhowej kwětkowej rjanosću. Šhadžaze mlode šhwy  
žolmja tam a šem kaž žolmjaze morjo. Luki wobdawaju  
pola kaž š pišanym tepichom. To je šwjedžensta drašta,  
kotruž zyrkej na šwojim narodnym dnju šwjatki nješe.  
Koho njedyrbjala tajka pycha š wješewosću napjelnicž, so  
by š 104. psalmom wołal: Šhwal teho Knjesa, moja duscha!  
haleluja!

To paš je wscho jenož drašta: najlěpsche je narodžene  
džěcžo šame, kotrež je wot teho Knjesa tajku šwjedžen-  
stu draštu šwoblekane, zyrkej. Do zyrkwe šluschamy po  
tajkim šwjatki, so bychmy w njej a š njej džen jeje  
naroda šwjecžili a jow halle doštanje tamne psalmike šlowo  
šwoje polne prawo: Šhwal teho Knjesa, moja duscha!  
haleluja!

Zyrkej je wjele šarscha hacž žadny čłowjek; šamo  
patriarchojo pšched lijenzu nješku jeje lěta došahnyli, šchtož  
je šnamjo, so zyrkej, runjež je na šwěcže, tola wot šwěta  
njeje. Wšes nju dopšchimnje to wěcžne do čašneho.

Wona ma nětk wjazn dnžli 1800 lět; ale njemóžech  
prajicž, so je wona šeschěžiwila; wjele šterje placži wo njej,  
šchtož je wo Wóššaku pišane, jako bē 120 lět šary: Jeho  
woczi so njebēšchtej šacžmilej a jeho čzerštwosć njebē šaschla.  
To čžini šwjaty Duch, kiž w njej šluttuje; tón čžini jejnu  
štarobu kaž jejnu mlodošć. Tola hdnž so tónle Duch  
šdušy, kaž je so štalo pšched zyrkwiny wobnowjenjom a  
pošdžišcho w čžaku škaženeje wěry, potom dosta zyrkej tež  
šchěžiwie woblicžo a wonhlada, jako by wumrjecž čžyła.  
Ale wona wumrjecž njemóže, dokelž so šwjaty Duch w njej  
moricž, jeno trochu so šdušyč, njeda. Šwjaty Duch  
dawa ji pšchezo nowu mōž žiwjenja a šhladži šmorški,  
kotrež čžedža so do jeje woblicža šaryč. To so šjenoczi  
w žohnowanym čžaku reformazije, to so, šhwaleny  
budž Bóh tón Knjes, w pšchitomnym čžaku, hdnjež wšchaf  
so Wože šlowo na najwjazn městach šako mōžnje předuje,  
šjewi. Šak by tež mohla zyrkej šestarič, dokelž dnrbu  
wona rošč. Wona njeje přjedy šwōj nadawš dopjelnila,  
hacž jeje mješy nještea na kōnzach semje, hacž njeje wona  
wšchēm šemškim ludam pšchipowjedala, so je Ješus Šhryštuš  
tón Knjes š šwědcženju na nich. Njeje wješele widžecž,  
šak wona tón čžas šteji š wošebitej dželawosću ša dopjel-  
njenjom šwojeho nadawša? š najdalšim pōhanškim ludam  
so wupšchestrjewa bjes pšchestacža mišionstwo. Čžmowy šemški  
džel Afriki so pšchezo bóle roššwětluje a profetiške šlowo  
so wšchudžom šjawnišcho dopjelnja: Pōhanjo budža w two-  
jim šwětle šhodžicž. Pōhanjo trjebaja tež trošcht; duž  
trjebaja tež šwjateho Ducha, trošchtarja, a tón ma so jim  
dostacž po šwjatkownym Knjesowym šlubjenju: „Ale tón



trošćtać, tón šwjaty Duch, kotrehož mój Wótczež póščzele w mojim mjenje, tón šamy waš wschitko nawuczi a wam špomni wschitko, šćtož wam prajit šym."

Wny pať pšćiwolaamy tele zyrćwiny narodniny šebi a wschěm zyrćwiny stawam to šłowo: „Budźće polni Duchy“. Šdyž šo to wschudžom stanje, potom budža tute šwjatki wješele bohate narodniny. Haleluja.

### Rhošćzećer š Delan

abo

**Kak je něšto š Božej pomozu do rjaneho samoženja pšćišćof.**  
(Potracžowanje.)

Wobaj staršćej šo wschědnje se šwojimi džěćimi modlesćtaj a kóždžicžu njeđzeli popođnju po wobjedze sešyđachu šo wschitzy wokoło blida, nan pať waš šebi šwoju bibliju, wuczita jim šwój nowy staw a potom wuspěwachu šebi š hłobom někotre šćtuczi se špěwaršćich. Talle to wěćnje cžinjachu a jeju džěći mējachu ša to tež šwojeho nana a šwoju maczer we wulkej cžesczi, dofelž bē jim wón hōdnny nan, kiž š nim š Božeho šłowa rěćešće a wschitke bēchu jimaj š wutrobu poškusćne. Pšćetož to je snate šhonjenje: Šdžej mataj staršćej šamej Boha lubo a štaj wobaj po Božim šłowie žiwj, tam mataj dobre poškusćne džěći a wone šo jimaj do Božeho šłowa šwucza. Šdy čžyli šebi tole jeno wschitzy šprawni staršći šwěru wopomnicž!

Alle tež žyly ludžo šana ša došćojneho muža cžescžachu. Wón bē cžłowjeť, na tajlehož móžesće šo něšto špusćžecž, wěrnny, rošomny muž; šćtož wón komu praji, bē š prawdu wuprajene, a nješćišćodne šłowa ženje nićto š jeho rta žane wušćyšćať njeje. Wulki šo wón njećžinjesće, ale prošćerja wón šam tež niťomu žaneho njećžinjesće. Šdyž wón komu w wěšće do doma pšćiindže, bē wón wschudžom witany muž, a kóždy jemu rady něšto wotkupit, dofelž bē pšćišćojny. Druhdy jeho tež šobu do jšćwy wschachu a šebi šćwilu š nim powjedachu, šamo wošebni ludžo, kotrymž šo wón špodobašće.

Šenu šobotu njebē šan do mēšta se šwojimi kšošćžemi pšćižet. Wschelazy bēchu tam na njeho cžakali, ale žadny jich šan š nim nješćiindže. Duž pola wschelacž rěćasće: „Šćto tež to je šo š tym šćato, šo je šem nješćišćof?“ Alle nićto jim njejedžesće na to žane wotmolwjenje dacž.

Ša tyđžen pať tu šašo w mēšće bē a pšćedawašće š nowa šwoje kšošćža. Tón džēn pšćiindže tež šobu š jenym wošebnym ludžom, hđžej bē hewat husto šwoje kšošćže pšćedawať. Duž šo jeho ta šćjeni woprašća: „Šano, hđže bēšćže tyđženja wostali, šo do mēšta nješćiindžesćže?“

„Šćjeni“, jej wón praji, „ja wschaf bēch na pšćewođženju?“

„Šćto bē wam wumrjet?“ šo wona dale woprašća.

„Moja jenicžka šotra“, jej wón wotmolwi.

„Šćto ta bē? a hđže šćže ju hrjebali?“ šo jeho wona dale prašćesće.

Rhošćzećer jej to wupowjeda, š króťka, ale kaž bē šo mēto.

„Mój Božo!“ wona dale pocža, „duž šćže wy tamneje kucharžny bratr, kiž je była š tamnym bohatym šćješom ženjena a njeje nićto wjedžat, šo bē wona jeho žona, doniž šo njeje po jeho šćmjerći wupokasalo, šo wona po nim wschjo jeho samoženje došćanje. A na to je wona bōršy po nim šemrēta?“

„Šaj, to bē moja šotra a ja šym jejny rođženy bratr“, wotmolwi jej šan.

„Alle ty mój luby Božo! Duž šćže po njej 50,000 toleť herbowali a tola tu hišćže š kšošćžemi do mēšta jēšdžicže?“ A pšći wschěm šebi wona ššpodžiwana š woběmaj rukomaj wysće hłowy šaklešny.

„Pšće cžo to niž?“ wotmolwi jej šan, „wschaf hišćže žaneho krosćka jejnych pjenješ nimam, a radšćo wostaju hōłbika na tšějće šedžo, jeli mam šwojeho wroblitka hižo w horšćći.“

„Šćto wy prajicže? Šōłbika na tšějće?“ šawoła ta šćjeni. Šatle džēnša rano je mi mój mandželšći prajit, jako šebi wo tutym herbšćwje powjedachmoj: „To hinasćo njebudže š tymle šamoženjom: jejny bratr je došćanje, a nićto druhi.“

„Še-li temu tať, cžim lēpje ša mnje“, praji jej šan na to.

„Alle šćtož čžnych šo waš hišćže woprašćecž: Dyrbju wam ša tyđžen abo ša dwē njeđzeli šašo nowe kšošćža pšćinjescž?“

„Wy šćže mi tola kuš džiwneho muža! Nētkle šćžecže nam pšćezjo hišćže nowe kšošćža džěćacž?“ šawoła ta šćjeni. „Pōjćže

na mēšće šobu šo mnu š mojemu mandželšćem, šo tón š wami porēczi.“ Šan džěšće ša njej do jšćwy. Duž šo jeho tón šćješ ša wschěm prašćesće a šan jemu wschjo se šwěrnej wutrobu wupowjeda. „Wjele wam wo tym prajicž njemēm. Šlejcže, jako bē našća Šanžka se šćule, pšćištaji šo wona š jenemu burej, potom je šo dale a dale pšćištajala, ale wo našć doma šo wjele prašćala njeje, kaž šo dopomnju, je něhđže dwōjzy pola našć pobyla, po macžernym pohrjebje pať ženje wjazny. W mēšće wschaf šym ju druhdy wohladať, ale do teho doma, w kotrymž wona šćužesće, nješćym šćel ženje šćupicž. Druhdy drje bu wona macžeri, mojej žonje a džěćom dała „wjele dobreho“ prajicž, je mi tež druhdy prajitka, šo čže pšćiincž na šćwilku š nam domoj pohladacž, pšćištala pať š nam ženje njeje. Wona je w wschelacž hrodach šćužitka, je tež w dalocž krajach se šwojim šćješćwom šobu pobyla, kaž šu mi drusy ludžo powjedali. Ša bē wam šćochi tajka nēćajka njemērna dušća a mēješće šwoju džiwnu hłowu, duž njewošta ženje niťhđže došće cžabž na jenej šćužbje. Alle pobožna žōnšća je wona była a šwěrna, šo móžesće šo kōždy na nju špusćžecž a jej wschjo wudowēricž. Njeđawno bēchu ludžo rošnjēšći, šo była šo tale moja šotra se šćarym bohatym mužom woženitka, kiž bē šebi ju šwojemu pšćecželšćwom š lubu wšaf, dofelž bēchu jeho cži š nēćžim rošněwali. Ša pať do wschěj tutej wēzy wjele wěry njemējach a nješćym šebi dale ša tym myšćit. Alle šlejcže, na jene dobo pōšća mi něšto list, šo dyrbju rucže š mojej šćošće pšćiincž, jeli šćžy ju hišćže žiwu wohladacž, duž dyrbjach daloki pucž š njej šćžinicž. Šako bēch tam š njej pšćišćof, bē wona hižo jara ššćabnjena a je našajtra wumrjela. Porećžecž pať móžach mało š njej. Po jejnym pohrjebje šym šo šašo domoj podat, dofelž mējach domach pošnej ruzy džěta. Alle ženje niťdy tať došćo, hacž pomnju, uješćym šebi tať wjele šćwile pšćecžiniť, kaž ša tele dny.“

„Ty, luby Božo!“ praji ta šćjeni na wschjo tole. „Šćak a šćwilu byli šebi pšćecžinili? Šćto šebi jeno tola myšćicže? Wschaf šćže šebi 50,000 toleť wuherbowali! Šajke šu to pjenješny? A nētkle šćžecže hišćže pšćezjo dale pšći tajćimle žašćnyšćym šamoženju ša druhich ludži kšošćža džěćacž a po mēšće š nimi cžahacž?“

(Potracžowanje.)

### Šesuf a cžłowjetoje.

VIII.

#### Dwēlowarjo a ewangelijon.

(Potracžowanje.)

2: Wschelake wašćnyje a pšćicžiny dwēlowanja.

Šdyž šo prašćamy, š cjeho dwēlowanje pšćiindže, bōršy pōšćajemy, šo je bješ wschelacžimi dwēlowarjami wulki rošdžel. Wny milliony wohladamy, kiž na wschěm bōjšćim dwēluja, kiž do žyła přēja, šo je šćto wysćšće. Woni čžedža jeno wēricž, šćtož móža se šwojimi myšćlemi šapšćijecž; to po tajćim rēća: woni š žyła wēricž njechadža. — Šo wschaf je móžno, šo je bješ tutym do žyła njewērijazyimi ludžimi tež šprawnych dušćow. Alle ja drje krucže nješćudžu, hđny wupraju, šo najwjazy tutych ludži šo š žyła ženje wo ewangelion šćutnje šćarako njeje. Abó šu woni wote wscheho šćočatka š ewangeliju š šććim wotmyšćljenjom pšćištupit, šo bēchu hižo pšćecžiwom njemu rošćbudženi, přjedy hacž bēchu jōn prawje pruhowali. Duž š tupej a hordej liwkošćžu nimo bōjšćje wěrnoscže džēja abó pšćecžiwom njej š hōřćim hidženjom wušćupuja, kaž n. pšć. šocialdemokratizny wōđžerjo.

Alle šćjedža tutych a wješćnych wušćawarjow ewangelija šćej wulka šćrona. Woni šu ludžo, kiž š džěta š wulkej šćutnošćžu na hłōšć šćwēdomnja w šebi šćžubuja, — kiž šami na šebi džěćaja, kiž ša tym šćēja, šo bychu šwoju pšćištupnošć w žiwjenju do-pjelnili a cžłowjēćam šo pšćecželni wopokasali, kiž čžedža tež Boha lubowacž a šwojeho bližšćeho jako šam šo, kiž tež do pšći-čhodneho šćuda a wēćžneho žiwjenja wēřja. Alle hđny šłowo „džiw“ šakšćyšća, šo našćroža. A pšći wschěj lubošći š temu šćješej Šesufej Šćřyšćufej tola nješćiindju š wēřje do teho Ššyna Božeho, do teho šbōžnitka ša našć šćžžowaneho a horjēšćanjeneho, do jeho horjēšćacž a š nješćju šćpicža.

Čžłowjeť mohł šebi myšćicž, šo wón pšći šwojim šćejšćčžu žyku bibliju, kiž wo telko džiwach rēći, šacžšćnje. Alle nē, tyšćazy jich na wopať cžini. Še šwjatym šahorjenjom šo powšćitkownych nabožinšćich myšćlow džerža a wošebje wucžbow ša našće žiwjenje nam podatyč.



Tak je tež pola wjele, kiž su widženi a čješćeni. Wěra do Božej Wótzowškej lubošće jim twjerdže steji, ale „Wóh w Khrystu“ je jim postork.

Druhy sašo su — n. psch. pobožny Henry Drummond — kiž, žyle pschewšaczi wot lubošće Khrystušoweje, psched nim do prócha padnu, dokelž w nim nowu stwórbu, do swěta płodžene wěcne žiwjenje Bože widža. Ale wo bibliskej wučbje wo stworjenju, wo hrěšnym padže nicžo wjedžecž nochžedža.

Ale tuczi wschitzy do dživom wěricž nochžedža. Kajta to dživnuščka wěz, do pschifasnjom bibliske sa našče žiwjenje woni wěrja — ale do teho, sčtož so jim njechodži, wěricž njechadža! Hdyž tač hladamy do potajnych hudańcšlow swětneho běha, wschaf je čłowškej wutrobje husto čžežto wěricž do wodžazeje ruki, kiž sbože wschitkich ludow wodži, ale tež, kaž tón sbožnik praji, na wrobla na tšěče njesabudže. — Tu so nam husto wulke hšubiny wotemrja, do kotrychž žana swětkla pruha njeypadnje; to rěka: sa našče wócžto niz. Na wopaf ja lohko srosymju, haj, mi so žamo wot šebje rošym, so tón, kiž měješče hšubjenu swět se šmjerneje nozy t žiwjenštemu swětku posbėhnyčž, — durbješče wysče naščeho rošoma a pšnacža stacž. Dživne njeje, so bėšče wón tajti, kiž dživanja wubudži. Šewaf njeby mohł byčž, sčtož bėšče, a dokonjecž, sčtož je dokonjač.

Wěsta wěz pač je, so tež džeczi naščeho čžaša, kiž bóle na šnutškomwe hladaia, do dživom njewěrja. To pschezo tač njebė; ani pola šdželaných ludži. Wosšebje čzi, kotšiz w šesušowym čžašu na nim dwėlowachu, to nječzinjachu, dokelž bėšče pječza dživny čžinič. D ně! dživny šebi runje žadachu wot Měšiasa wot Boha pššłanaeho. Žich dwėlowanje, tež dwėlowanje jeho wučžobnikom počahuje so wjele bóle na te pucže, kiž wón džěšče, so by šwój tónž dozpič.

S čžeho pschindže, so jich wjele do dživom wěricž nochže? Wulke pokročowanje, kotrež je čłowški rošom runje na pschirodošpnytnym pucžu čžinič, je hšowna pschicžina. Wěšče wschaf je so tež wědomnosčzi poradžiko dopofajacž, kač ma wschitko w pschirodže šwoje šwišowanje a šwój šaton. Ale tuczi mudri potom tač dalošo du, so praja: „Na šwěcže nicžo potajneho wjazny njeje.“ S tym čžedža tež přecž bójštwo Khrystušowe, jeho horjestacže a knjebjustpicže a wschitke jeho dživny.

Njesbože w tym njewobštej, so čžedža čłowještojo potajništwa tuteho swěta pschezo lėpje wušlėdžecž. To je sbože; pschetož kóžde pokracžowanje pšnacža je sbože. Njesbože je, so woni pschewšaczi wot bohastwa widomneho swěta njewidomny přeja, so šwoje wjedženje posbėhuja pschecžiwom wěrje, so šo dušča jim w šwětnym šhubi. Tuta horošć a položnosć je šhorošć naščeho luda a čžaša.

(Pokracžowanje.)

### Dživnaj čłowjekaj.

Wot C. W.

(Pokracžowanje.)

Šandrij po tajkim wješkelj pschi wschěm deschcžiku špewasche. Ale na dobo pschesta, wón bėšče drubi šynč šaššyschaf, koleša wosa w blisškosčzi na hšubjenym pucžu štonachu. Wón štejo pššłuchasche. Bė to možno, wós pschi tajkim wjedrje na tajkich pucžach a hjes latačnje? Sčto to bėšče?

Wón so njemolesche, žyle jašnje ššyscheschche, hdyž jemu tež wěššit jenož dnyš a dnyš šynč pschinoschomasche — tam džėlasche so wós psches blóto. Wěšče to pšlny pucž, kotryž wote wšny s boka drohi na drohu wjedžeschche a to žyle blisško, hdyž bėšče Šandrij.

Haj, wós mašo njestonasche, hdyž durbješče so psches blóto dobywacž. W wosu něčto šedžeschche — kiž mórčeschche! To pač ničto ššyschecž njemóžeschche, pschetož wone bėšče morkotanje njespošojneje wutrobny.

„Šawěrnje, mój poš ma so lėpje hacž ja! Šóždy drubi čłowjek ma pramo pod šwojej tšěchu wostacž, hdyž čže. Sa so wjetuju, ja šym jenicžli tu tošo wokošo, kiž durbji to šnjescž. A šym ja wškomit knjes mojeho čžaša? Šonjeny wo dnjo a w nozy — ničto so njeprascha, hacž šym špróžny! Ně, tajki lėšaf durbji — durbji, doniž šam ležo njewoštanje! A čžeho dla to wschitko? Džakuje so sčto, so jemu čžaš a mozy wopruju? — Šaššluzja šebi to? Štanje so to hšubjenych kroschšlow dla? Šrudna mšda, kiž mje njeswješeli — pschetož t čžemu ju trjebam?“

Lėšaf štonasche kaž něčto, kiž njewė, sa tošo móže s radoščju

džėlacž a žiwny byčž. Wón bėšče wopuščženy muž. Wšcha lėšarfska wědomosčž, wšcha próza a šaroščiwosčž njebėchu šamohle jemu žonu a jenicžkeho šyna žiwnej šdžeržecž. Do roma bėšče jeju šhowacž durbjač, wón, kiž bėšče hžžo něšotreho žuseho psched sažnej šmjerčju šašhowacž mohł. Móžeschche so ščto džiwacž, so bu jeho wutroba sa žusu šrudobu a sbože šymna, so njemóžeschche so šobu wješšelicž, hdyž so jemu poradži psches šdžerženje droheho šhoreho šwójbje sbože šašhowacž? Šunje tehdom šlara hšrkosčž husto šylna w jeho wutrobje wotuczi.

Wón bėšče njepšchecželnj w wobšhadže s ludžimi; woni bychu so jeho bojeli. Ale woni durbjachu wješšeli byčž, hdyž so s žyła lėšaf w tej šrudnej krajnje šašhdli. A dobrny a šwěrnny lėšaf bėšče a hdyž bėšče jemu tež kóžda próza napschecžiwna, wón ju tola na so wša.

Čžeho dla pač bėšče s měšta na kraj pschischoł, ničto prawje šrosymicž njemóžeschche. Wón šam njewjedžeschche, so prošnosčž a njeměr jeho wutrobny, kiž jeho na kraj čžerješčtaj, bėščtaj šame pytanje po něčžim, sčtož by jeho wutrobu špokojiko a jemu žiwjenje sašo lube ščžiničo.

„Prózu wschaf čžnyč mēcž“, wón dale šam pschi šebi myššeschche, „čžežke džėšo, t kroschštej, ně — so by šaššženosčž šašbyč! Sa ššafš — haj, čžwilu mam, ju we wschěch šstawach čžuju — tu je kaž tam, jenož hšščče puščžišcho a hacž tu wostanu — to budu šebi tola dokladnje rošmyššlicž, přjedny hacž — so tu hšščče hšubje šapanu!“ lėšaf ššončzi. Ššchetož w tym wškomitu so šta, so šo wós do blóta šawjašnywschi na boč položi.

„Šaššwifaj tola do šonja, so tčžazy njewoštanjemoj“, lėšaf hšewny šawoša.

„Haj, knjes lėšarjo, ale to ničto njepomha, to je hšubjene měštno“, šawoša pohončž ale tola s ššchudom šapraška.

Šón měješče dobru wolu šačžahnyčž, ale wós hžžo pschejara na boku ležeschche a so pomaču po pschirowje dele šwjesje.

„Haj“, praji pohončž, kiž na dobo w mjehškim blóčče ležeschche, „to šym šebi myššlič! Sčto něč, knježe?“

„Haj, sčto něč!“ Kač móžeschche so wós sašo šbėhnyčž? Wone bėšče sašo dopofašmo, kač šrudne bėšče wschitko na šwěcže a kač hšubjenje so něšotremu šėndže — ničžeho dla.

„Ššo wė, dalošo a ššeroko žadny čłowjek“, lėšaf hšewny praji. „Něč možemoj pschi tym hšosnyym wjedrje pššchi domoj šahacž!“

„To wam trjeba njeje, knjes lėšarjo!“ jašny hššš praji, „hdyž s wosa ššupicže a šobu do kolešow pschimnjecže, wós sašo wučžehnjemy!“

„Še dha tam wopravdžity čłowjek?“ so lėšaf džiwajo prascheschche.

„Ššo wė a jedny se ššrowymaj ššlynymaj rušomaj! Šodajcže mi jeno ruču, so wam s wosa pomham. Sa šym ššewž Šandrij s Š.“

Lėšaf s wosa ššupi a čžežke džėšo so šapocža. To bėšče jara čžežke džėšo a mlody ššewž se šwojej ššlynej ruču a se šwojej wutrobotoščju, kiž lohko njesadwėlowa, durbješče najlėpšče pšbla čžiničž, so jemu pót s čžola šaprašče.

„Wš šče žytn muž“, praji hšuboko šdychujo lėšaf, kotrehož bėšče njewučžene džėšo jara napinašo, „njebych wěrič, so šu tu tajžy ludžo! Abo něčto pšicže šhėšje šobu do wosa a powjedajcže mi, tajki džiw je waš runje tu domjedł!“

„Ššo rjenje džakuju, knjes lėšarjo! Mi by šonja žel byšo, kiž ma tač hžžo čžežto. Šadšcho šady wosa wostanu a šušč čžišččju, hdyž budže trjeba!“

„Nó derje“, praji lėšaf, hšowu do šhornarja ščžeže a sašo na přjedawšče myššle pschindže.

Šandrij pač by najradšcho špewaf kaž přjedny w ššarym wješšetyym hššš, kiž pschezo w jeho wutrobje ššincžeschche.

„Ššaj“, myššeschche, „to šym sašo sbože mēč, šym runje w prawym čžašu pschischoł, so móžeschche jenemu pomhacž, kiž tač prawje hšuboko nutššach tčžeschche!“

Bėšče hšubjeny pucž a mlody muž durbješče husto čžišččecž, so by šonje pomhač. Ale ššončžnje blješče so wós t wšny a pucž bu lėpšchi. Šandrij móžeschche něčto s boka wosa hčž. Weschčž so pschesta hčž a lėšaf sašo šwoju hšowu s šhornarja won tyčny.

(Pokracžowanje.)



### Świątkowna próśwa.

Wschindź, śwjaty Ducho, i wysofocze,  
Maß wumóz i hrěšnych' skazjenja!  
Daj twoju blifofcź sacźucź wěcźe,  
Njech twoja móg naß pošylnja.

Wschindź, śwjaty Ducho, wješkofocze,  
Nam swjebel naſche wutrobny,  
A wucźicź i nich nam wſchitke ſkoſcze,  
Dha wjeſli pſches ſwět pónđzemny.

Wschindź, śwjaty Ducho, ſbóžnych' mēra,  
Kiž tutón ſwět dacź njemóže;  
Jón podawa nam prawa wēra,  
Maß i njeby horje dowjedze.

Wschindź, śwjaty Ducho, poſny hnady  
Wot Wótza, Szyna pōſłany;  
My hoſpodu czi damy rady,  
Dha czehn do naſchej' wutrobny.

Wschindź, śwjaty Ducho, wſcheho troſhta,  
A troſchtuj naß ſam we ſmjerczi!  
Hdyž wutrobje ſo chze do njeby,  
Dha wjedź ju i ſbóžnej wēcźnoſczi.

G. S.

### Świątki na ſmjertnym ložu.

Běſche młody pſchepuz, i mjenom Anton. Teho běſche Wóh tón Rnjeſ i rjany mi lubkami wuhotował. Semu njepobrachowaſche wutrobitoſcź a roſom ani duchowne poſnacze, a kłódnny wodnych ſe ſahrody Eden běſche teſ jemu juntrócź pſches jeho młodu wutrobu ſchoł. Ale na ſwjatym a pózcziwym žiwjenju jemu hiſcze wjele pobrachowaſche. Wjatnacze lét stary běſche ſtarſchiſki dom wopuſcził. Na macź, wudowu, kotraž běſche jeho i dobremu napominała, njebe pošlučał. Wón běſche po pucźach czeła a ſwēta kłodził. Nětk ležeſche 24 lét stary na kuchoczinu khoru a wón ſwojemu kónzej napſhecziwo džeſche. Tajzy khoru ſo hač do poſlednjeho wodychnjenja i nadziyu wuſtrowjenja noſcha a ſo khoru njeczuja, runjež najhorje i nimi ſteji, do tych Anton njeſluſcheſche. Teho mozy ſo i kwałtom ſhubjaču, ſo ſebi na to myſlicź njemóžeſche, ſo mohł wotkhoricź; wón wjedžeſche, ſo ſa njeho na ſemi žane naléczo wjazy njebudze. Duž pōſla i pſheczelej i prjeda-wſcheho lēpſcheho czaſa, ſa kotrymž ſo dołho praſchał njebe, dokełž beču jeho tał mjenowani dobri pſheczelej wopuſcziłi, ſo na njeho dopomni. Wjeſ komdženja Ernſt pſchindže a jačo běſche i ložu pſchiſtupił, ſo jeho Anton praſcheſche:

„Sny ty hižo juntrócź jeneho wohladał, kiž je ſam ſwój tótka był a kiž je ſebi ſam ſwój row ryl?“

Ernſt mjelczeſche. Duž Anton dale powjedacze:

„Ty, ja ſebi na mnichow Trapiſtow njemyſlu, kiž kóždy džen nělotre kopacze ſemje na ſwojim rowje ryje — ani na ſtarych putnikow w Nitriſtej, kiž wējachu hižo do ſmjercze ſwój row hotowy a ſo do njeho lehachu, kaž do pōſłaneho loža.“

Ernſt wjedžeſche, ſchto chzyſche i tym prajicź, ale wón mjelczeſche a chzyſche jemu dopowjedacź dacź. Duž Anton ſaſo ſapocza:

„Ernſto, tudy leži wón pſched tobu, ty jeho ſam ſe ſwojimaj woczomaj widziſch. Wón je tón stary pſheczeł Anton, kotremuž běſche twoje ſłowo a pucź pſchepuſchny a pſchepuſki. Szudom lét ſym na mojim rowje ryl a ſym jón hotowy ſczinił. Hdyž teſ nětk wjazy na nim njeruju, poſlednje wopacze ſo ſame wot ſo wurhja.“

Wſchi tych ſłowach bežachu jemu horze ſylſy i jeho woczow. Ernſt jeho i rukomaj wobjima a praji:

„Duba wutroba, luby stary pſheczeł, jedyn je, kiž je w rowje ležał, kiž be morwy a je ſaſo woziwił. Jedyn je, kiž wot morwy ſbudži. Ty tola zyle na njeho ſabyl njeſy. Wón ſo do kóždeho rowa ſobu lehnje, w kotrymž poſutne a wērzaze cziłowſte džečzo leži, wón ſo ſobu i tebi lehnje — teſ do twojeho rowa. Schtož do njeho wēri, budze žiwny, hač runje wumrje! Wón ſo

tebje praſcha, hač je w twojej wutrobje hiſcze meſto ſa njeho; wón chze wobhydlenie pola tebe cziwicź a chze hiſcze na twoje blēde wobliczo ſłóncznemu ſwētku nalécza ſo ſwēczič dacź. Wón chze i twojemu a i ſwojemu Wótzej w njebeſkach prajicź: „Tutón twój ſyn beſche morwy a je ſaſo woziwił!“ Antonje, chzeſch jeho meč?“

A Anton wotmolwi:

„ſaj, do wutrobny a do rowa!“

A ſłónczo ſa njeho ſelkhadža a ſwēczeſche jaſnje na jeho khorokožo. Hdyž ſebi Anton na ſwoje ſhubjene žiwjenje, na ſwoje młode léta, na ſylſy ſwojeje njebočiczeje maczerje myſleſche, chzyſche jemu cžemno bycz, ale bórſy ſaſo klyſkotaſche pſches cžemnoſcź ſłote piſmo wo hnady teho, kiž je do ſwēta pſchiſchoł hrěšnikow ſbóžnych cziwicź. Tał ſo mróczele a ſłónczne ſwētlo hiſcze iſi dny wotmēnjachu a potom ſo ſłónczo khowaſche drubi džen ſwjatow. Duſcha beſche wumóžena — ale wón beſche wudychał.

Rajki ſwērnny džełaczeł teho Rnjeſa mohł tón młodženz bycz. Wón bu pał jeno jačo palniſcze i wohnja wumóženy. Ale kał wjele jich je, kiž ſo jačo palniſcze i wohnja njewumóža! Woni ſu ſwoje žiwjenje ſhubili a hiſcze drubich do ſkazjenja cžahnyli. Njekomdž ſo teho dla! Wēcźnoſcź na naß czał. Kał žałoſtnje ſa tyč, kiž i wutrobu do teho njewēria a kiž i wutrobu teho nje-lubuja, pſches kotrehož ſameho mamy pſchiſtup i Wótzej:

„Jeſuſ Rhyſtuſ je wčera a dženſa a tón ſamny, kiž wón je a budze teſ do wēcźnoſcze!“

### + Njebeſke durje.

Muž mejeſche waſchnje, kóždy njedželu rano, hdyž ſwony do Božeho domu wołachu, i ſwojej žonje prajicź: „Dži kemschi a proſch ſa naju wobeju!“

Žona to cžinjefche — njedželu wot njedžele, léto wot léta. Duž ſo jemu nóž muzej džiſefche, ſo beſchtaj wobaj wumrjelej, wón a jeho žona, a nětk pſched njebeſkimi durjami ſtejeſchtaj, ſebi nutſ žadajo. Ale jačo ſwjaty Petr pſchindže, a durje wotamny, wón žonu nutſ puſczi a jej praji: „Ty móžeſch ſa waju wobeju nutſ ſańcž.“ Muž durbjeſche wotkach wotcač. Durje buchu ſamknjene, hač runje ſo to temu muzej njepodobacze. Wſchichodnu njedželu, jačo jeho žona ſaſo kemschi džeſche, džeſche muž ſobu. Tón ſón be i temu pomhał.

Rhwataj i ſłowu Božemu,  
Hdyž czi rjenje kłincza ſwony!  
Kſchecziſjano, njestej tu,  
Gladajo na wſchitke ſirony!  
Bože ſłowo pſchetriechi  
Wſchitke lubla na ſwēczi.

### Gla mſda.

Jačo tónž tuteho létſtotka Franzowſojo do Barlina pſchindžeču, do kłowneho meſta pruſkeho krala, bu mjēſ drubim teſ wjele kralowſkeho wobſedženſtwa prjecž wſate, abo prjecž date. Wſchetož wójna niczo njepſchinjeſe, wona wosmje. Schtož be ſchto we kał derje ſchowane, bu namafane a wjele i rubjenſtwa ſczinjene, tola niž wſchitko. Wulka hromada kralowſkeho twarſkeho drjewa woſta oolho njepſcheradžene a njedótknjene. Tola pſchindže napoſledku hiſcze paduch i kralowſkich ſamſnych poddanow, myſleſche ſebi, jow ſu rjane pjenjeſy ſa pivo ſaſkuzicź a ſewi wſcho fran-zowſtemu generalej ſe kmežazym woblicžom a i pakofſtnymaj woczomaj, kaſka rjana hromada dubowych a jēdlowych ſchtomow hiſcze tam hromadže leži, i kotrychž je wjele tyſaz tolerjom wſacž. Ale ſprawny general daſche zly džał ſa pſcheradu a džeſche: „Dajcze tym rjany ſchtomam jenož tam ležecž, hdžež wone ſu. Njekmē ſo njepſheczelej to najnuſniſche wſacž. Wſchetož hdyž waſch kral ſaſo do kraja pſchindže, trjeba wón drjewa ſa nowe ſchibjenzy ſa tał ſprawnych poddanow, kaž wy ſcže.“

San Petr Hebel.